

<p>Co-chomhairle: Dreach Ro-innleachd Chorporra 2024-27 Comhairle nan Eilean Siar</p> <p>Freagairt bho Bhòrd na Gàidhlig</p> <p>18 Dàmhair 2023</p>	<p>Consultation: Draft Corporate Strategy 2024-27 Comhairle nan Eilean Siar</p> <p>Response from Bòrd na Gàidhlig</p> <p>18 October 2023</p>
<p>Tha Bòrd na Gàidhlig a’ cur fàilte air a’ chothrom freagairt a chur a-steach dhan cho-chomhairle air dreachd Ro-innleachd Chorporra ùraichte Comhairle nan Eilean Siar airson 2024-2027. Tha sinn a’ cur fàilte air rùn an ath-sgrùdaidh gus na h-àrd-amasan, rùintean agus geallaidhean aig a’ Chomhairle a chur an cèill.</p> <p>Ann a bhith ag obair leis a’ Chomhairle bho chionn ghoirid gus ath-sgrùdadh a dhèanamh air a’ Phlana Gàidhlig agaibh bha sinn air ar misneachadh leis an “amas dèanamh cinnteach gum bi a’ Ghàidhlig seasmhach san àm ri teachd mar sho-mhaoin eaconamach, sòisealta agus cultarail do na h-Eileanan an Iar.” Tha tònna ro-innleachdail an dreachd Phlana Gàidhlig aontaichte air a shuidheachadh mar a leanas:</p> <p>Tha Poileasaidh Gàidhlig, Ro-innleachd Chorporra 2022-2027 agus Plana Gàidhlig na Comhairle ag adhartachadh agus a’ toirt taic do chleachdadh, ionnsachadh agus adhartachadh na Gàidhlig anns na h-Eileanan an Iar. Mar a tha am Poileasaidh Gàidhlig agus an Ro-innleachd Chorporra ag ràdh:</p> <p>Gum bu choir do Na h-Eileanan an Iar gu bunaiteach na choimhearsnachd dhà-chànanach far a bheil an aon ùghdarras aig a’ Ghàidhlig agus a’ Bheurla mar mheadhanan conaltraidh.</p> <p>Ann an com-pàirteachas, tha a’ Chomhairle dealasach gu stèidheachadh seasmhachd dhan Ghàidhlig agus a cultar san àm ri teachd ann an Innse Gall, agus gum bi Innse Gall air an aithneachadh agus taic air a chumail riutha le</p>	<p>Bòrd na Gàidhlig welcome the opportunity to respond to Comhairle nan Eilean Siar’s draft updated Corporate Strategy 2024-2027. We welcome the intention of the review to state and communicate the ambition, aspirations, and commitments of the Comhairle.</p> <p>In working with the Comhairle recently to review your Gaelic Language Plan we were encouraged by the “aim to ensure that Gàidhlig has a sustainable future as an economic, social and cultural asset for the Western Isles.” The strategic tone for the approved draft Gaelic Language Plan is set as follows:</p> <p>The Comhairle’s Gaelic Policy, Corporate Strategy 2022-2027 and Gaelic Language Plan promote and support the use, learning and promotion of Gaelic in the Western Isles. As the Gaelic Policy and Corporate Strategy state, respectively:</p> <p>The Western Isles should be a fundamentally bilingual community, in which Gaelic and English have equal validity as languages of communication.</p> <p>The Comhairle, in partnership, is committed to creating a sustainable future for Gaelic language and culture in the Outer Hebrides and to ensuring that the Outer Hebrides are recognised and</p>

buidhnean nàiseanta a thaobh buaidh air taic don Ghàidhlig, an dàimh ris a' chànan agus gu h-eacanomaigeach.

A bharrachd air sin, san t-Samhain 2022, chaidh Poileasaidh ùr "Gàidhlig mar Chiad Chànan" aontachadh leis a' Chomhairle, a tha a' nochdadh dealas soilleir gus feallsanachd Gàidhlig mar Phrìomh Chànan a bhrosnachadh anns gach raon de dh'obair na Comhairle, agus gus luach sòisealta, cultarail, eaconamach agus foghlaim na Gàidhlig do na h-Eileanan a bhrosnachadh. Gus am Poileasaidh seo a chur an gnìomh, thathar an dùil gum bi a' Chomhairle na dheagh eisimpleir agus gun àrdaich i an àireamh luchd-obrach a chleachdas Gàidhlig gu in-ghabhalach agus gu làitheil.

Mar a tha am Poileasaidh ag ràdh:

Tha dleastanas air a' Chomhairle a bhith a' sealltainn eisimpleir de dheagh chleachdadh do bhuidhnean eile tro bhith a' brosnachadh cleachdadh Gàidhlig an dà chuid ann an suidheachaidhean foirmeil agus coimhearsnachd. Tha seo a' ciallachadh gum feumar cleachdadh na Gàidhlig a mheudachadh ann an obair gu lèir na Comhairle, gu h-àraid ann an Seòmar na Comhairle, agus dèanamh cinnteach gu bheilear a' libhrigeadh sheirbheisean mu choinneamh a' phobaill gu dà-chànanach.

Ged a tha an Ro-innleachd ath-sgrùdaichte a' toirt grunn iomraidhean air a' Ghàidhlig agus a' cultar, chan eil seo a' rèir cho cudromach 's a tha Gàidhlig dhan Chomhairle agus do na h-eileanan.

Bhiodh e na bhuannachd dhan ro-innleachd iomradh soilleir a thoirt air a' Phlana Gàidhlig agus Poileasaidh "Gàidhlig mar Chiad Chànan" agus Poileasaidh Gàidhlig agus nan robh gealltanasan ann gus an cur an gnìomh.

Tha a' Chomhairle ann an suidheachadh gun choimeas gus buaidh a thoirt air cor na Gàidhlig san àm ri teachd. Tha iomradh san Ro-innleachd air "coimhearsnachdan a tha soirbheachail gu sòisealta agus gu h-eaconamach". Cuidichidh coimhearsnachdan soirbheachail le bhith a' glèidheadh agus a' toirt fàs air slugh agus, thar ùine, le bhith a' cruthachadh pròifil deamografach nas

continue to be supported by national organisations for their contribution in support of Gaelic, linguistically and economically.

Furthermore, in November 2022, a new "Gaelic First" Policy was approved by the Comhairle, which makes a clear commitment to promoting a Gaelic First ethos in all areas of Comhairle operations, and promoting the social, cultural, economic, and educational value of Gaelic to the Isles. In order to implement this Policy, it is intended that the Comhairle will lead by example and increase the number of staff who use Gaelic on an inclusive and everyday basis.

As the Policy states:

It is the Comhairle's duty to lead by example by focusing on encouraging the use of Gaelic in both formal and community settings. This means increasing the use of Gaelic in all areas of Comhairle operation, especially in the Comhairle Chamber, and ensuring that front-line services are available bilingually.

While the revised Strategy includes various references to Gàidhlig language and culture it does not reflect the strategic importance of Gàidhlig for the Comhairle and the islands.

The strategy would benefit from clear references to, and commitments to deliver, the Gaelic Language Plan, the "Gaelic First" Policy and the Gaelic Policy.

The Comhairle is uniquely positioned to impact on the future of Gàidhlig. The Strategy includes references to "socially and economically thriving communities". Thriving communities will help to secure population retention and growth and, over time, a more balanced demographic profile. This will help to sustain the Gàidhlig language in

cothromaiche. Cuidichidh seo gus a' Ghàidhlig a chumail seasmhach anns na coimhearsnachdan traidiseanta aice ach cha tachair seo ach a-mhàin ma tha a' Chomhairle deònach prìomh dleastanas stiùiridh a ghabhail os làimh mar as còir. Chan eil an ceannardas seo airson Coimhearsnachdan agus airson na Gàidhlig ri fhaicinn san dreachd Ro-innleachd aig an ìre seo.

its heartland communities but only if the Comhairle publicly step up to assume their rightful leadership role. This leadership role for Communities and Gàidhlig is not currently reflected in the draft Strategy.

Bòrd na Gàidhlig,
Taigh a' Ghlinne Mhòir, Rathad na Leacainn,
Inbhir Nis, IV3 8NW

Bòrd na Gàidhlig,
Great Glen House, Leachkin Road,
Inverness, IV3 8NW

+44 [0] 1463 225454
oifis@gaidhlig.scot
www.gaidhlig.scot

